

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN ERDEMLİ BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	18
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	19
8.	EKLER.....	50

KISALTMALAR

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

MESKİ : Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi

İLBANK : İller Bankası Anonim Şirketi

İSKİ : İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi

TAKBİS : Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi

TOKİ : Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	1
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	1
Tablo 3: Aylar İtibariyle Katma Değer Vergisi Hesaplarının Mevcut Durumu ve Maliyete Eklenmesi Gereken Tutarlar.....	6
Tablo 4: Aylar İtibariyle Katma Değer Vergisi Hesaplarına İlişkin Olması Gereken Kayıtlar .	7
Tablo 5: 2017 Yılı Dönem Sonu İtibariyle Muhasebe ve Gelir Servisi Tahakkuk Verileri Farkını Gösterir İcmal	13
Tablo 6: 2017 yılı 4734 Sayılı Kanununun 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Belediye Harcamalarının %10 Sınırını Aşan Kısmı	35
Tablo 7: Hesap Hareketlerine İlişkin Özet Bilgi	37
Tablo 8: Otopark Yönetmeliği Gereğince Açılan Otopark Hesapları Hakkında Bilgi	39
Tablo 9: Su ve Kanalizasyon İdaresi Tarafından Konutlara İlişkin Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Mersin Erdemli İlçe Belediyesine Aktarılan Payların Durumunu Gösterir İcmal.....	41
Tablo 10: Konu İtibari İle Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Ancak Eğlence Vergisi Tahakkuku Ve Tahsili Yapılmayan İşyerleri/Mükellef İcmali	42
Tablo 11: Mersin Erdemli Belediyesi 2017 Yılı Bilgisayar Otomasyon Programları Alım / Bakım İşleri	44
Tablo 12: Atlanan Yevmiye Numaraları	47

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mersin Erdemli Belediyesi bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Mersin Erdemli Belediyesi'nde muhasebe kayıt sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre tutulmakta olup, kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı Devlet muhasebe sistemidir.

Mersin Erdemli Belediyesi'nde 2017 yılı bütçe giderleri 127.957.364,61 TL olarak gerçekleşmiş olup, ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir.

Hesap Kodu/Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe İle Tahmin Edilen Tutar (TL)	Harcama Tutarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	145.273.655,15	127.957.364,61	88
830/1	Personel Giderleri	18.043.600,00	15.077.960,34	84
830/2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Yapılan Ödemeler	3.136.653,26	2.662.612,92	85
830/3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	85.708.672,05	74.987.880,86	87
830/4	Faiz Giderleri	3.137.721,04	3.135.621,04	99
830/5	Cari Transferler	3.351.108,10	2.521.767,12	75
830/6	Sermaye Giderleri	31.885.500,70	29.571.522,33	93
830/7	Sermaye Transferleri	-	-	0
830/8	Borç Verme	-	-	0
830/9	Yedek Ödenekler	10.400,00	-	0
GENEL TOPLAM		145.273.655,15	127.957.364,61	88

2017 yılı bütçe gelirleri ise 117.336.062,08 TL net tahsilat olarak gerçekleşmiş olup, ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir.

Hesap Kodu/Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe İle Tahmin Edilen Tutar (TL)	Net Tahsilat Tutarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI			
800/1	Vergi Gelirleri	68.019.462,84	48.704.942,71	72
800/2	Sosyal Güvenlik Gelirleri	-	-	-
800/3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	21.439.123,47	19.271.445,47	89
800/4	Alınan Bağış ve Yardımlar	472.121,70	471.121,70	100

800/5	Diğer Gelirler	11.969.362.207,80	45.068.822,53	38
800/6	Sermaye Gelirleri	17.943.089,82	3.819.729,67	22
800/8	Alacaklardan Tahsilatlar	-	-	-
800/9	Red ve İadeler (-)	-	-	-
GENEL TOPLAM		12.077.236.005,63	117.336.062,08	97

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedörleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedörlünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisi Tutarlarının İndirim Konusu Yapılması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, kamu idaresinin ödediği ancak indirim konusu olmayan katma değer vergisinin, 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında;

“Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının işleyişini düzenleyen 154'üncü maddesinde ise;

“1) Kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarı 630-Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç... kaydedilir.”

Denilmektedir.

Dolayısıyla, İdarenin katma değer vergisi tahsilatı yaptığı faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet için ödediği katma değer vergisi tutarları, hesaplanan, yani tahsil edilen katma değer vergisinden indirebilecektir.

Yönetmelik'in 190 Devreden KDV, 191 İndirilecek KDV ve 391 Hesaplanan KDV hesaplarıyla ilgili maddelerinde; ay sonlarında, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamının, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla olması halinde, sonraki döneme devreden katma

değer vergisi tutarının 190 Devreden KDV hesabına kaydedileceği aksi halde ödenmesi gereken tutarın 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedileceği ve vadesinde vergi dairesine ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, idarenin indirim konusu yapamayacağı muhtelif harcamalara ilişkin tutarların katma değer vergisi tutarının 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, aşağıdaki tablo 3 ve tablo 4'te mevcut durum ve olması gereken kayıtlar aylar itibariyle gösterilmiştir. Bu tablolardan da anlaşılacağı üzere 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı olması gerekenden 1.034.939,33 TL fazla gözükmektedir. Ayrıca, KDV maliyet bedeline ilave edilmediğinden, 630- Giderler Hesabı veya konusuna göre ilgili varlık hesaplarına söz konusu tutar kadar eksik kayıt yapılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin katma değer vergisi tutarlarının indirim konusu yapılmaması uygun olacaktır.

Tablo 3: Aylar İtibariyle Katma Değer Vergisi Hesaplarının Mevcut Durumu ve Maliyete Eklenmesi Gereken Tutarlar					
Aylar	Mevcut Durum				Maliyete Dahil Edilmesi Gereken Tutar
	191 İnd. KDV Borç Tutarı	391 Hsp KDV Alacak Tutarı	190 Devreden KDV Borç Tutarı	360. 04. 01 Öd. KDV Alacak Tutarı	
Ocak	140.721,58	70.551,36	70.210,22	-	34.217,27
Şubat	185.319,54	64.271,06	121.048,48	-	67.793,18
Mart	185.811,89	66.735,87	119.076,02	-	38.978,45
Nisan	188.438,91	94.972,02	93.618,09	-	51.572,73
Mayıs	245.730,69	163.152,38	83.929,94	-	87.355,56
Haziran	250.989,07	139.436,44	111.552,63	-	98.830,69
Temmuz	390.527,92	233.532,53	52.885,47	-	72.026,14

Ağustos	356.266,50	237.051,39	93.311,71	-	101.055,32
Eylül	473.076,92	182.112,92	458.196,72	-	166.266,19
Ekim	295.950,35	114.938,35	181.027,56	-	107.598,46
Kasım	291.097,44	150.464,09	140.633,35	-	124.340,70
Aralık	225.948,33	74.019,22	152.383,11	-	84.904,64
YILSONU TOPLAM					1.034.939,33

Tablo 4: Aylar İtibariyle Katma Değer Vergisi Hesaplarına İlişkin Olması Gereken Kayıtlar

Aylar	Olması Gereken Kayıtlar			
	191 İnd. KDV Borç Tutarı	391 Hsp KDV Alacak Tutarı	190 Devreden KDV Borç Tutarı	360. 04. 01 Öd. KDV Alacak Tutarı
Ocak	106.504,31	70.551,36	35.952,95	-
Şubat	117.526,36	64.271,06	53.255,30	-
Mart	146.833,44	66.735,87	80.097,57	-
Nisan	136.866,18	94.972,02	41.894,16	-
Mayıs	158.375,13	163.152,38	-	4.777,25
Haziran	152.158,38	139.436,44	12.721,94	-
Temmuz	318.501,78	233.532,53	84.969,25	-
Ağustos	255.211,18	237.051,39	18.159,79	-

Eylül	306.810,73	182.112,92	124.697,81	-
Ekim	188.351,89	114.938,35	73.413,54	-
Kasım	166.756,74	150.464,09	16.292,65	-
Aralık	141.043,69	74.019,22	67.024,47	-

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemize ait bütçe içi işletme konumunda olan Akaryakıt İstasyonumuzdan almakta olduğumuz Akaryakıtlar için düzenlenen faturalarda 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı kullanılmayacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin katma değer vergisi tutarlarının indirim konusu yapılması neticesinde, Belediyenin mali tablolarında 190 Devreden KDV Hesabı’nın 1.034.939,33 TL fazla; 630 Giderler Hesabı veya konusuna göre ilgili varlık hesaplarının 1.034.939,33 TL eksik yer almasına neden olmuştur.

BULGU 2: “Gecekondu ve Dönüşüm Kentsel Yenileme Projesi” Kapsamında TOKİ’ye Yaptırılan Konutlardan Hak Sahibi Olanların Borçlarının Muhasebeleştirilmemesi, Zamanında Borç Takibi Yapılmaması ve Tahsisin Kaldırılmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; “Mersin ili Erdemli ilçesi Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi” kapsamında Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ)’ye yaptırılan 400 konutun hak sahiplerinin borçlarının takibinin yapılmadığı ve borçların muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Belediye ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) arasında 15.05.2005 tarihinde yapılan protokol ve 2010 yılına kadar farklı tarihlerde yapılan ek protokoller çerçevesinde, “Mersin ili Erdemli ilçesi Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi” gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında, TOKİ tarafından 400 sosyal konut yapılmış ve hak sahiplerine teslim edilmek üzere Erdemli Belediyesi’ne teslim edilmiştir. Erdemli Belediyesi konutları talep eden vatandaşlara farklı tarihlerde tahsis etmiş ve hak sahipliği oluşturmuştur.

31.12.2017 tarihi itibariyle, 400 hak sahibinin 240'nın en az bir defa taksit ödemelerini aksattığı, belediye tarafından tespit edilmiştir. Buna göre; 240 Hak sahibinin 170'i, 3 ile 109 arasında taksitlerini ödememiştir.

“Mersin ili Erdemli ilçesi Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi” Gayrimenkul Satış Sözleşmesinin 2.9. maddesinde “Alıcı, ödemekle yükümlü olduğu taksitlerden birbirini izleyen en az iki taksiti ödemedede temerrüde düşmesi durumunda; Belediye'nin tüm borcu muaccel kılınarak, Sözleşmenin 9. Maddesi hükmü uyarınca işbu Sözleşmeyi tek taraflı olarak feshe yetkili olduğunu kabul, beyan ve taahhüt eder.” Denilmektedir. Bu hüküm gereği, 3 ve üstü taksit ödemesinde temerrüde düşen 170 kişinin hak sahipliğinin düşürülmesi ve bu dönemde yaptıkları kullanımdan doğan belediyenin haklarının takibi gerekmektedir.

Ayrıca, hak sahiplerinin taahhütlerinin ve ödemelerinin muhasebeleştirilmesi de mevzuata uygun şekilde yapılmamıştır. Hak sahiplerinin yükümlülükleri 127- Diğer faaliyet alacakları hesabına 13.795.760,88- TL olarak kaydedilmiştir. 30.06.2017 tarihine kadar alacaklardan yapılan tahsilat bu hesapta izlenmiştir. Muhasebe kayıtlarına göre, Haziran 2017 sonu itibariyle, toplam 968.264,62- TL tahsilat yapılmıştır. Ancak 2017 yılı içinde yapılan tespitlerde, gecikme faizi hariç hak sahiplerinin borçlarının toplamının 7.863.513,18- TL olduğu görülmüştür. Geçmişten gelen taahhüt kaydının doğru olmadığı tespiti ile 127- Diğer faaliyet alacakları hesabına kayıt yapılmasından vazgeçilmiştir. Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelinde 09.02.09.00- Diğer taşınmaz satış gelirlerine bu taahhüt 13.795.760,88- TL devreden gelir tahakkuku olarak yansımış; yılı tahsilatı ise 467.225,68- TL olarak kaydedilmiştir.

Hak sahiplerinin taahhütlerinin ve ödemelerinin izlemesi muhasebe dışı gerçekleştirilmektedir. Banka ekstrelerine dayanılarak, gelir kaydı girilmektedir. Muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtacak şekilde düzeltilmesi ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen hak sahipleri için sözleşme gereği yasal takip yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na 2017 ve 2018 yıllarında 109 adet bağımsız bölümün tapularının devri konusunda yazışma yapılmıştır. Kurumun 20/02/2018 tarih ve E.17186 sayılı cevabi yazısında 109 konutun devir işleminin düzenlenecek ek protokolle değerlendirilebileceği bildirilmiştir. Belediye Meclisi'nin 05/05/2017 tarih ve 120 sayılı kararı ile borçlu hak sahiplerinden boşaltılmış konutların satışı ile ilgili “**İncelemenin devam etmesi**”ne karar verilmiştir. Hak sahipleri ile düzenlenen sözleşmenin ilgili maddesi

gereğince 3 taksiti ödemeyen 151 hak sahibi hakkında haciz ve tahliye davası için, 27/04/2018 tarih ve E.220 sayılı yazımız Hukuk İşleri Müdürlüğü'ne gönderilmiştir. Ayrıca Belediye İcra birimince taksitlerini ödemeyen hak sahipleri hakkında haciz ve bloke işlemi yapılmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Denetlenen kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar benimsenmiş, önerilerimiz doğrultusunda işlem yapıldığı bildirilmiştir. Bulgumuzda da açıklandığı üzere, hak sahiplerinin yükümlülüğü olan 7.863.513,18 TL' ye ilişkin kayıtların düzeltilerek, 127- Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Belediyenin Tapuya Kayıtlı Taşınmazlarının Tamamının Muhasebe Sistemine Kaydedilmemesi

Mersin Erdemli Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; belediyeye ait tapuda kayıtlı 1106 taşınmazın tamamının muhasebe kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Belediyenin Tapu Kayıt Sisteminde (TAKBİS) kayıtlı taşınmazlarının belirlenmesine yönelik 31.12.2017 tarihi itibarıyla tespit yapılmamıştır. 26.01.2018 tarihinde TAKBİS sisteminden alınan verilere göre, Mersin Erdemli Belediyesinin tapuda kayıtlı taşınmaz sayısı 1106'dır. 31.12.2017 tarihi itibarıyla taşınmazların 608'i belediyenin bilgi sistemine kayıt edilmiş; ancak değerlemesi yapılmadığı için muhasebe sistemine aktarılmamıştır. Belediyenin 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında yer alan kayıtlar, eskiden kaydedilmiş taşınmazların kayıt değerlerini göstermektedir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı “Kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ilişkin yönetmelik ”in Geçici madde 1'in 2 inci fıkrasına göre, kamu idarelerinin taşınır kayıt ve kontrol işlemlerini 31.12.2017 tarihine kadar tamamlaması gerekmektedir. Mersin Erdemli Belediyesi'nin anılan yönetmelik hükümlerine uygun olarak, taşınır işlem kayıtlarını tamamlamadığı tespit edilmiştir.

Tapuda kayıtlı 1106 taşınmazın “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe” uygun olarak kaydedilmesi ve daha önce muhasebe sistemine kaydedilmiş olan taşınmazlarla karşılaştırılarak, mükerrer kayıt yapılmasını önlemesi uygun olacaktır.

Belediyenin henüz kayıt altına alınmayan 1106 adet taşınmazı bulunmaktadır. Bu durumda, kurum mali tablolarının maddi duran varlıklar bölümünde yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında görünen tutarların gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemize ait Tapuda kayıtlı taşınmazlar; yeniden düzenlenen Taşınmaz Mal Programına kaydedilmiştir. Satışı yapılan taşınmazlar ile yeni edinilen taşınmazların takibi bu program üzerinden yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Denetlenen kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar benimsenmiş, önerilerimiz doğrultusunda, 2018 yılında yeniden düzenlenen taşınmaz mal programına tapuda kayıtlı taşınmazların kaydedildiği belirtilmiştir. Kurum bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabı gerçeği yansıtmamaktadır. Tapuda kayıtlı taşınmazların tamamının muhasebe kaydının yapılması ve muhasebe sistemi ile entegrasyonunun sağlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Emanet Hesapları İle Bu Hesapların Dayanağını Oluşturan Belgelere Yer Alan Tutarların Bir Biri İle Uyumlu Olmaması

Mersin Erdemli Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar, 333 Emanetler Hesapları ile Emanetler Ayrıntılı Cetvelinde yer alan tutarlar arasında fark olduğu tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı, il özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin; gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir."

Denilmektedir.

Buna göre mali tabloların ve bunlara dayanak oluşturan belgelerin doğru ve güvenilir olması ve faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Bunun için de söz konusu Emanet Hesapları ile bu hesapların dayanağını oluşturan belgelerde yer alan tutarların bir biri ile uyumlu olması gerekmektedir. Ancak Emanetler ayrıntılı cetvelinde yer alan 330 ve 333 no'lu Emanet Hesaplarının kalan tutarları toplamı 4.081.798,68 TL iken Bilançoda bu hesapların toplamının 7.689.688,99 TL olduğu görülmüştür. Söz konusu hesaplara ilişkin olarak bilanço ile Emanetler Ayrıntılı Cetveli arasında 3.607.890,31 TL fark vardır.

Bu durumda, mali tablolarda söz konusu hesaplar dayanağını oluşturan emanetler ayrıntılı cetvelinden daha fazla görülmektedir. Yukarıda belirtilen yasal düzenlemelere uygun olarak, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar, 333 Emanetler Hesapları ile Emanetler Ayrıntılı Cetvelindeki tutarların denkliği sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim döneminde programdan alınan raporlarda ortaya çıkan farklılıkların program kaynaklı olduğu tespit edilmiş olup, güncel raporlamalarda fark olmadığı görülmüştür.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, İdarenin denetim bulgusuna katılmadığı ve bilgisayar programı kaynaklı bir hata olduğu ileri sürdüğü, ancak belgelendirilmediği görülmektedir. Emanetler ayrıntılı cetveli ile 330 ve 333 no'lu Emanet Hesaplarının kalan tutarları arasındaki 3.607.890,31 TL farkın kaynağı araştırılarak düzeltilmesi ve muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Muhasebe ve Gelir Servisi Verilerinin Farklı Olması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; dönem sonu mali tabloları ile gelir servisi bilişim sisteminde yer alan tahakkuk kayıtları tutarlarının birbirinden farklı olduğu görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Temel kavramlar” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre; muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik' in “Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri” başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde göre ise; gerçekleşmemiş gelir veya giderler gerçekleşmiş gibi ya da gerçekleşenler gerçek tutarından farklı gösterilemez.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Faaliyet hesapları" başlıklı 365'inci maddesinde, faaliyet hesaplarının kurumun faaliyet dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden her türlü gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi ve faaliyet sonuçlarının üretilmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik' in Gelirler hesabının işleyişinin anlatıldığı 369'uncu maddesinin birinci fıkrasında ise; tahakkuk bölümünden verilen tahakkuk bordrolarının toplamından gelir yazılması gereken tutarlar bu hesaba alacak, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıdaki Yönetmelik hükümlerinden de anlaşılacağı üzere gelirler, gelir birimi tarafından belgelere dayanılarak tahakkuk ettirilmeli ve bu tutarlar muhasebe birimi tarafından tahakkuk bölümünden (gelir servisi) gelen bordrolar esas alınarak kayıt altına alınmalıdır. Dolayısıyla her iki birimin kayıtları arasında bir tutarsızlık söz konusu olmamalıdır. Ancak yapılan incelemede aşağıdaki tabloda yer alan farklar tespit edilmiştir.

Tablo 5: 2017 Yılı Dönem Sonu İtibariyle Muhasebe ve Gelir Servisi Tahakkuk Verileri Farkını Gösterir İcmal			
Gelir Türü	Gelir Servisi Verileri (TL) (2017 yılı Tahakkuku)	Muhasebe Verileri (TL) (2017 yılı Tahakkuku)	Birimler Arası Fark (TL)
Bina Vergisi	9.346.127,18	9.122.581,17	223.546,01
Arsa Vergisi	2.700.688,38	2.653.466,55	47.221,83
Arazi Vergisi	261.690,12	206.687,39	55.002,73
Çevre Temizlik Vergisi	3.225.075,95	4.104.740,65	-879.664,70
Eğlence Vergisi	60.428,50	472.362,52	-411.934,02
İlan ve Reklam Vergisi	633.651,63	544.340,78	89.310,85
Bina İnşaat Harcı	25.876.654,45	28.608.093,83	-2.731.439,38
İşgal Harcı	11.540,00	225.247,50	-213.707,50
İşyeri Açma İzni Harcı	39.236,50	40.336,50	-1.100,00
Taşınmaz Kira geliri	671.800,98	2.765.478,45	-2.093.677,47
Ecrimisil Gelirleri	932.850,59	1.973.119,12	-1.040.268,53
İdari Para Cezaları	385.174,74	236.386,04	148.788,70
Diğer İdari Para Cezaları	461,47	236.386,04	-235.924,57

Vergi Cezaları	98.775,00	663.007,14	-564.232,14
Taşınmaz Satış Gelirleri	4.182.380,22	4.107.301,19	75.079,03
TOPLAM	48.426.535,71	55.959.534,87	-7.532.999,16

Yukarıdaki tabloya göre belediyenin faaliyet alacağı muhasebe kayıtlarına göre toplamda 55.959.534,87 TL, gelir servisi kayıtlarına göre ise 48.426.535,71 TL' dir. Gelir servisi kayıtlarına göre elde edilen veriler belediyenin gerçek faaliyet alacak miktarını yansıtmaktadır. Dolayısıyla 7.532.999,16 TL'lik tutar, gelir kesin hesap cetvelinde fazladan yer almaktadır. Belediye birimleri arasında gelir işlemlerinin koordineli ve kontrollü bir şekilde yapılmaması sonucu muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtmadığı düşünülmektedir. Muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtacak şekilde kontrol edilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Daha önceki yıllarda sehven girilen tahakkuk artıkları ve eksik girilen ve vadesi geçen gelirlerin muhasebe kaydı 21/02/2018 tarih ve 1470 sayılı yevmiye ile gelir düzenleme fişi kaydı yapılmıştır. Bu kayıtlarla Muhasebe ve Gelir servisi arasındaki fark giderilmiştir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususa ilişkin olarak 21/02/2018 tarih ve 1470 sayılı yevmiye kaydı ile gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir. 2017 yılı dönem sonu itibarıyla Belediyenin faaliyet alacağı, muhasebe kayıtlarına göre 55.959.534,87 TL, gelir servisi kayıtlarına göre ise 48.426.535,71 TL'dir. Muhasebe ve gelir servisi verilerinin farklı olması, 12-22 Faaliyet Alacakları hesap grubu ile Bütçe Gelirleri Kesin Hesap Cetvelinin 7.532.999,16 TL tutarında fazladan yer almasına neden olmuştur.

BULGU 6: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı Bilanço Değerinin Gerçek Durumu Yansıtmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının dönem sonu borç bakiyesinin 88.260.214,13 TL olduğu, ancak Belediyenin, yapılan ve devam eden yatırım harcamaları dikkate alındığında bilanço değerinin karşılanmadığı görülmüştür.

Hesabın borç bakiyesine ilişkin tutarın geçmiş yıllarda yapılan ve tamamlanan yatırımlara ait olduğu belirtilmişse de hesabın borç bakiyesinin bulunması devam eden yatırımların olduğu sonucunu çıkarmaktadır. Ancak fiili olarak devam eden yatırımların

88.260.214,13 TL olmasının mümkün olmadığı devam eden yatırım harcamalarından anlaşılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204' üncü maddesinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın niteliği açıklanmaktadır. Anılan maddeye göre; bu hesap yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmeliğin 205'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış, gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar bu hesaba borç, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı ve önceki yıllardan devam eden yatırım harcamaları tutarının 23.258.764,56 TL, hesabın işleyişi itibariyle kapatılması gereken; ancak kapatılmayan tutarın ise, 66.956.740,42 TL olduğu görülmüştür. Devam eden yatırım harcamaları ve hesabın niteliği dikkate alındığında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borç bakiyesinin 23.258.764,56 TL olması ve bilançoda bu değer ile yer alması gerekmektedir. 2017 yılı dönem sonu bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 43.697.975,86 TL fazla değerle yer alması hesabın gerçek değerini yansıtmamaktadır.

Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılmasının uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Fen İşleri Müdürlüğünün yazısına istinaden 06/02/2018 tarih ve 941 sayılı yevmiye ile 258 yapılmakta olan yatırımlar hesabındaki geçici kabulü yapılan yatırımlar, ilgili maddi duran varlıklar hesabına kaydedilmiştir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz husus kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda işlem yapıldığı belirtilmiştir. Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı ve önceki yıllardan devam eden yatırım harcamaları tutarı 23.258.764,56 TL, hesabın işleyişi itibariyle kapatılması gereken; ancak kapatılmayan tutar ise, 66.956.740,42 TL'dir. Dolayısıyla 2017 yılı dönem sonu bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının

43.697.975,86 TL fazla değerle yer alması hesabın gerçek değerini yansıtmamaktadır.

BULGU 7: “Gecekondu ve Dönüşüm Kentsel Yenileme Projesi” Kapsamında Yaptırılan TOKİ Konutlarına İlişkin Belediye Taahhütlerinin Muhasebeleştirilmemesi

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; “Mersin ili Erdemli ilçesi Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi” kapsamında Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ)’nden vadeli alınan 109 konutun bedelinin taahhüt hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Belediye ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) arasında 15.05.2005 tarihinde yapılan “Mersin ili Erdemli ilçesi Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi” protokolü kapsamında, Erdemli Belediyesi mülkiyetindeki arsa üzerine TOKİ tarafından sosyal konut yapılmıştır. Yapılan ek protokollerle, belediye konut sayısını 400’e çıkarmıştır:

- 18.12. 2016 tarihinde yapılan ek-1 protokolle; 85 m²’lik 291 sosyal konut her biri 28.504,22 TL değeri üzerinden “gecekondu dönüşüm ve kentsel yenileme uygulamaları” kapsamında hak sahiplerine tahsisi veya satışı kaydıyla Belediyeye devredilmiştir.
- 17.01.2008 tarihli ek-2 no.lu protokolle; yaklaşık ihale bedeli 5.500.000,00- TL 86,78m²’lik ilave 80 sosyal konutun TOKİ tarafından yapılması ve ihale sonrası toplam maliyet tutarını Erdemli Belediyesi’nin 180 ayda taksitle TOKİ’ye ödemesi kararlaştırılmıştır.
- 11.08.2008 tarihli ek-3 no.lu protokolle; bir önceki protokolde TOKİ’den alınan 80 konuta ilave 29 sosyal konut daha alınması;
 - Toplam 109 konut karşılığı 6.380.892,00- TL borcu (80 konut 5.031.830,00-+ 29 konut 1.394.062,00 – kamulaştırma gideri 45.000,00-), 156 ayda Belediyenin TOKİ’ye ödemesi,
 - Toplam borcun % 30 fazlası olan 8.295.159,60- TL karşılığı Belediyenin 1. sırada gayrimenkul ipoteği vermesi,

karara bağlanmıştır.

- 09.04.2010 tarihli ek-4 no.lu protokolle; Ek-3 no.lu protokolde yer alan, toplam

6.380.892,00-TL borcun % 30 fazlası olan 8.295.159,60- TL karşılığı Belediyenin 1. sırada gayrimenkul ipoteği vermesine ilişkin madde değiştirilmiş ve 29 konut teslim alınmıştır.

2008- 2017 yılları arasında belediye 5.721.897,87-TL borcunu TOKİ'ye ödemiştir. 2017 yılı içinde TOKİ'ye yapılan ödemeler "330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı" na kaydedilmektedir. Ancak Belediyenin TOKİ'ye olan taahhütleri muhasebe kayıtlarında yer almamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 448-453 maddelerinde 92 Taahhüt hesapları düzenlenmiştir. Yönetmelik hükmü gereği, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarının 920 Gider taahhütleri hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

2017 yılı sonu itibariyle, Mersin Erdemli Belediyesi'nin "Mersin ili Erdemli ilçesi Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi" nedeniyle, TOKİ'ye kalan borcu 646.992,94 TL'dir. Söz konusu borcun muhasebe kayıtlarına alınması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizce yaptırılan TOKİ konutlarına ilişkin Belediye Taahhütleri 04/05/2018 tarih ve 4150 yevmiye no'lu muhasebe işlem fişi ile muhasebe kayıtlarına alınmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Denetlenen kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar benimsenmiş, önerilerimiz doğrultusunda belediyenin TOKİ'ye taahhütleri 2018 yılında muhasebe kayıtlarına alınmıştır. Belediye taahhütlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak, muhasebeleştirilmesi ve izlenmesi uygun olacaktır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdii kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Amortisman Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Mersin Erdemli Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, maddi duran varlıklara ilişkin 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın alacak kalanının hatalı olduğu görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın niteliğini belirleyen 202'nci maddesinde bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin hesabın işleyişini düzenleyen 203'üncü maddesinde ise hesaba ilişkin muhasebe kayıtları ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Ayrıca, 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No:47) "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliği'nin 9'uncü maddesinde Amortisman tabi her bir varlığın "Duran Varlıklar Amortisman Defterine" kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Mersin Erdemli Belediyesi'nce duran varlıklar için hesaplanan amortisman kayıtları gerçeği yansıtmamaktadır. Söz konusu hatanın temelinde "Duran Varlıklar Amortisman Defterinin" kullanılmaması yatmaktadır. Belediye'nin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması ve "Duran Varlıklar Amortisman Defterinin" kullanılmıyor olması sebebiyle hatalı muhasebe kayıtlarının toplam tutarı tespit edilememiştir.

Bu nedenle; Mersin Erdemli Belediyesi'nce 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na yapılan hatalı kayıtların düzeltilmesi, 2018 yılında ve sonrasında aktife girecek duran varlıkların amortisman hesaplamalarında ise yukarıdaki açıklama ve mevzuat hükümlerine uyulması, "Duran Varlıklar Amortisman Defterinin" kullanılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizce kullanılan muhasebe programında Duran Varlıklar Amortisman Defteri'nin bulunmaması nedeni ile Amortisman detayları

görülmemektedir. İlgili program firması ile görüşmeler yapılarak yönetmelik gereği tutulması gereken Duran Varlıklar Amortisman Defteri'nin programa eklenmesi hususunda gerekli girişimler yapılmıştır. Program değişikliği tamamlandığında Amortisman kayıtları detaylı bir şekilde düzenlenecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 47) gereğince; maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi, hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı ve Amortisman tabi her bir varlığın "Duran Varlıklar Amortisman Defterine" kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

BULGU 2: Ertelenmiş Kamu Alacakları İçin Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Hatalı Kullanılması

Mersin Erdemli Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, 7020 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki vatandaşlarca başvurulup yapılandırılan alacakların olmasına rağmen, bu alacakların, 2017 sonrası taksit tutarlarının 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik'in 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı başlıklı 92'nci maddesinde aynen:

"(1) Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılır ."

Denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin Hesabın İşleyişi başlıklı 94'üncü maddesinde aynen:

"(1) Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir."

a) Borç

1 - Gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacak hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil ve tehir edilen tutarlar bu hesaba borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

2 - Duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil süresi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

...

b) Alacak

1 - Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir

2 - Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, tecil ve tehiri kaldırılanlar bu hesaba alacak, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.”

Denilmektedir.

Anılan Yönetmeliğin 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabının niteliğini düzenleyen 166'ncı maddesinde ise;

“(1) Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre, 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında tecil ettiği alacaklarını, ödeme zamanına göre; 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli

Alacaklar Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Ancak 2017 yılını aşan 181.085,71 TL tutarındaki tecil edilmiş alacakları için 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabı kullanılmamıştır. Bu tutar kadar dönen varlıklar fazla, duran varlıklar ise eksik görülmektedir.

Ertelenmiş kamu alacağına ilişkin muhasebe kayıtlarının ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Vadesi bir yıldan fazla olan ertelenmiş alacaklarımız “Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı’na 10/05/2018 tarih ve 4297 nolu yevmiye ile kaydedilmiştir. Doğacak ertelenmiş alacaklarımız bu hesapta izlenecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir. 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki vatandaşlarca başvurulup yapılandırılan alacakların 2017 sonrası taksit tutarlarının 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmesi dönemsellik kavramı açısından önem arz etmektedir.

BULGU 3: Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinden Belediyeye Aktarılan Payların Tek Hesapta Toplanması, Pay Takibinin Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında İzlenmemesi

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Satışı gerçekleştirilen hazine taşınmazlarından belediyeye aktarılan %10’luk ve %30’luk payların tek hesapta toplandığı ve %10’luk pay takibinin 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının 362.01.99 alt hesap kodunda izlenmediği görülmüştür.

18.07.2001 tarih ve 24466 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un “Taksitle Ödeme, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir” başlıklı 5’inci maddesinin beşinci fıkrasında aynen;

“Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10’u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı

Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir.

...”

Denilmektedir.

30.07.1966 tarih 12362 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan 775 sayılı Gecekondu Kanunu’nun “Fonların teşkili ve kullanılması” başlıklı 12’nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı;13’üncü maddesinde ise, bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere merkezi idare, taşınmaz mal satışlarından elde ettiği gelirin %10’unu söz konusu taşınmazların bulunduğu ilgili belediyeye aktarır. Aktarılan paylar ilgili belediye adına açılacak özel hesapta toplanarak fon oluşturulur. Fonda toplanan paralar belediyece, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla 775 sayılı Gecekondu Kanunu’nun 13’ üncü maddesinde sayılan faaliyetler için kullanılır. Bununla birlikte Merkezi idare taşınmaz mal satışlarından elde ettiği gelirin %10’unun kalan kısmından ilgili belediyeye %30 oranında pay gönderir. Gelir niteliği taşıyan bu payın değerlendirilmesi de belediyenin tasarrufundadır.

Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden belediyeye aktarılması gereken paylar (%10 ve %30) TR940001000490324886105012 no.lu aynı hesapta izlenmektedir. %10’luk pay takibi 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının alt kodu olan 362.01.99 Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler kodunda izlenmemektedir. Bu durumda, %10’luk payın 775 sayılı Gecekondu Kanunu’nun 13’ üncü maddesinde sayılan faaliyetler için kullanılması hususunda takibi güçleştirmektedir. %10’luk pay 600 Gelirler Hesabının alt kodu olan 03.04.09.99 Diğer Kurumlar Hasılatı kodunda izlenmektedir.

Yapılan incelemede hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden belediyeye aktarılması gereken paylardan; %10’luk payın 180.393,05 TL, %30’luk payın ise 476.586,02 TL olduğu anlaşılmıştır. Belediyenin mali tablolarında 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı 180.393,05 TL eksik; 600 Gelirler Hesabının ise, 180.393,05 TL fazladır. Ayrıca %10’luk payın 775 sayılı Gecekondu Kanunu’nun 13’ üncü maddesinde belirtilen amaç doğrultusunda kullanılmama riski oluşmaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalara uygun olarak, hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden belediyeye aktarılması gereken payların izlenmesi, muhasebeleştirilmesi ve kullanılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden Belediyemize aktarılan Fon Paylarının daha düzenli izlenebilmesi için ayrı bir hesap açılmış olup, %10 Fon Payları Mevzuat hükümlerine göre, 362.01.99 fonlar adına yapılan diğer kesintiler kodunda izlenecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden belediyeye aktarılan payların tek hesapta toplanması ve pay takibinin Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında İzlenmemesi, Belediyenin mali tablolarında 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı'nın 180.393,05 TL eksik; 600 Gelirler Hesabı'nın ise 180.393,05 TL fazla yer almasına neden olmuştur.

BULGU 4: Kalkınma Ajansı Paylarının, Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde Kalkınma Ajansına aktarılan katılım paylarının 363 Kamu idareleri Payları Hesabında izlenilmediği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu idareleri Payları Hesabının niteliğini düzenleyen 276' ncı maddesinde;

“Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.”

Hesabın işleyişini düzenleyen 277'nci maddesinde ise;

“(1) Kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu maddelere göre, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir. Geçmiş yıl kesinleşmiş tahsisli olmayan bütçe gelirleri üzerinden ilgili mevzuata göre hesaplanıp aktarılan ajans payları bu hesapta muhasebeleştirilmelidir.

Ancak, Kurumca 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19' uncu maddesinin (d) bendi gereği Çukurova Kalkınma Ajansına 2017 yılı için ödenmesi gerekli katılım payı olan 33.270,88 TL'nin, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenilmediği tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansı Paylarına ilişkin muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Çukurova Kalkınma Ajansının 2018 yılında ödeyeceği paylar 21/05/2018 tarih ve 4750 sayılı muhasebe işlem fişi ile 363 kamu idareleri payları hesabına alınmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmişse de 2017 yılsonu itibariyle herhangi bir düzeltme işlemi yapılmadığından 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının hatalı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Yangın Sigorta Vergisi Tahsilatı Yapılması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; Yangın Sigorta Vergisi tahsilatının yapıldığı, yapılan tahsilatların emanet hesaplarında izlenmediği ve bu tahsilatların gelir kaydedildiği görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin sekizinci fıkrasında aynen;

“Bu Kanunla büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerce yürütülen su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları, komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaşılır.”

denilmektedir.

Ayrıca, Danıştay 8. Dairesinin E: 1995/2674, K: 1997/1486 sayılı kararında yangın sigortası vergisinin sigorta şirketinin bağlı olduğu büyükşehir belediyesince tahsil edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun; Yangın Sigortası Vergisinin konusunu açıklayan 40'inci maddesinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primlerin Yangın Sigortası Vergisine tabi olduğu, “Beyan ve ödeme” başlıklı 44'üncü maddesinde ise mükelleflerin bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini ertesi ayın 20'nci günü akşamına kadar bağlı buldukları belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve hesaplanan vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 333 Emanetler Hesabı'nın niteliğinin açıklayan 260'inci maddesinde; Bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in “Hesabın işleyişi” başlıklı 262'nci maddesine göre, emanet olarak nakden tahsil edilen tutarlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir. Bütçe geliri olarak kaydedilenler dışında fazla veya yersiz

olarak tahsil edilen tutarlar ilgisine iade edilmek üzere bu hesaba alacak, ilgili hesaba borç kaydedilir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere itfaiye hizmetleri Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen bir hizmettir. İtfaiye hizmetlerinin Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmesi nedeniyle bu hizmetlerden elde edilecek gelirlerinde Büyükşehir Belediyesince tahsil edilmesi gerekmektedir. Mersin Erdemli Belediyesi tarafından söz konusu vergiye ilişkin bir tahsilat yapıldığında, kurum açısından emanet niteliğindeki bu tahsilatların gelir kaydedilmemesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 262'nci maddesi uyarınca 333 Emanetler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Mersin Erdemli Belediyesi tarafından 2017 yılında toplam 4.536,92 TL tutarında Yangın Sigortası Vergisi tahsil edildiği ve bu tutarın gelir kaydedildiği görülmüştür. Söz konusu uygulama nedeniyle, Belediyenin 2017 yılı bilançosunda 333 Emanetler Hesabı 4.536,92 TL tutarında eksik yer almaktadır. Yangın Sigorta Vergisi tahsilatlarının Büyükşehir Belediyesine aktarılmak üzere emanet hesaplarında izlenmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemize yatırılan yangın sigorta vergileri emanete alınıp, Yangın Sigorta Vergisi yatıran A... S... A.Ş. ye 6360 sayılı kanunla İtfaiye Hizmetleri büyükşehir Belediyesine devredildiğinden Yangın Sigorta Vergilerinin Büyükşehir’e gönderilmesi gerektiği 17/05/2018 tarih ve E.5848 sayılı yazımızla bildirilmiştir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından Yangın Sigorta Vergisi tahsilatı yapılması halinde tahsilatlarının Büyükşehir Belediyesine aktarılmak üzere emanet hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayımlanmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı denetiminde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 30'uncu maddesine göre yayımlanması gereken Mali Durum ve Beklentiler Raporunun hazırlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi” başlıklı 30'uncu maddesinde;

“Genel yönetimin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespitinin ve takibinin yapılabilmesi amacıyla, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve merkezi yönetim bütçesinden yardım alan kurum, kuruluş, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküller; gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personel giderlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri, istenilmesi halinde Maliye Bakanlığına vermek zorundadırlar. Bilgi, belge ve hesap durumlarını ibraz etmeyen veya uygun harcama yapmayan kamu idareleri ve diğer kuruluşlarla ilgili olarak gerekli önlemleri almaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezi yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.”

Denilmiştir.

İdarenin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30’uncu maddesi gereğince hazırlayıp temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklaması gereken; bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri ile faaliyetlerini gösteren “Mali Durum ve Beklentiler Raporu’nu” hazırlamadığı ve kamuoyunun bilgisine sunmadığı tespit edilmiştir.

Yasal düzenlemelere göre Mali Durum ve Beklentiler Raporu’nun hazırlanıp, zamanında kamuoyuna sunulması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "2018 yılı içerisinde Mali Durum ve Beklentiler Raporu düzenlenerek kamuoyuna sunulacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz husus kabul edilmiş ve gerekli işlemin takip eden denetim yılında yapılacağı belirtilmiştir.

BULGU 7: Belediye Sınırları İçerisinde Bulunan Taşınmazların Devlet ve Kamu Tüzel Kişilerince Kamulaştırılması İşlemlerinin Emlak Vergisi Açısından Takibinin Yapılmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; 31.12.2017 tarihi itibarıyla Belediye sınırları içerisinde gerçekleştirilen kamulaştırma işlemlerinin Tapu İdaresi tarafından belediyeye bildirilmediği, belediyece de kamulaştırma işlemlerinin Emlak Vergisi açısından takibine yönelik herhangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili" başlıklı 10'uncu maddesinde özetle; Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir.

Aynı Kanun' un "Vergilendirme" başlıklı 39'uncu maddesinde aynen;

"Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.

Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır."

Denilmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun;

"Bildirim verme ve süresi" başlıklı 23'üncü maddesine göre, bu Kanunun 33' üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dâhil) emlak vergisi bildirimini verilmesi zorunludur. Emlâkın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilmektedir.

Vergi değerini tadil eden sebepler başlıklı 33'üncü maddesinin altıncı fıkrasına göre, bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.

Usul hükümleri başlıklı 37'nci maddesine göre, bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade etmektedir.

"Ödeme süresi" başlıklı 30'uncu maddesinin son paragrafına göre devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15' inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek görevi belediye başkanına verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38' inci maddesinde Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılması bakımından sorumlu tutulmuşlardır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, kamulaştırma işlemlerinin ve mülkiyet değişimlerinin Tapu İdaresince ilgili belediyelere bildirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu bildirimlerden doğan Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle ilgili olarak yetkili ve görevli olanların da ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasına ilişkin sorumlulukları, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5393 sayılı Belediye, 1319 sayılı Emlak Vergisi ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda hüküm altına alınmıştır.

Tapu İdaresi ile iletişim kurularak, kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilen taşınmazların zamanında belediyeye bildirimini sağlanması; taşınmaz beyannamelerinin verilip verilmediği, emlak vergisi borçlarının olup olmadığı ile bu borçların ödenip ödenmediği, kamulaştırma Kanunundan kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilip edilmediği, beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken eski malik adına tahakkuk yapılıp yapılmadığı hususlarının tamamının takibinin yapılması uygun olacaktır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemelere göre, kamulaştırma işlemlerinin Emlak Vergisi açısından takibinin yapılması kamu menfaatine uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından kamulaştırılan taşınmazların Emlak Vergisi takibinin yapıldığı, 2017 yılında diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yapmış olduğu kamulaştırma faaliyetleri hakkında bilgi edinilmesi amacıyla 01/02/2018 tarih ve E.1361 sayılı yazı ile Tapu Müdürlüğü'ne bildirildiği ancak Tapu Müdürlüğü tarafından verilen cevabi yazıda ilgili parsellerin numaraları verilmediği takdirde bilgi verilemeyeceğinin belirtildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, kamulaştırma işlemlerinin ve mülkiyet değişimlerinin Tapu İdaresince ilgili belediyelere bildirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu bildirimlerden doğan Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle ilgili olarak yetkili ve görevli olanların da ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapmaları gerekmektedir. Tapu İdaresi ile iletişim kurularak, kamulaştırma işlemi ile kamu tüzel kişiliği adına tescil edilen taşınmazların zamanında belediyeye bildirilmesinin sağlanması kamu menfaatine uygun olacaktır.

BULGU 8: Elektrik Tüketim Vergisi Mükellef Borcu Tespitinin ve Takibinin Sağlıklı Yapılmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Elektrik Tüketim Vergisi beyannamelerinin bazı mükelleflerce beyan edilmediği ve bu nedenle Elektrik Tüketim Vergisinin tespit ve takibinin sağlıklı yapılmadığı görülmüştür.

29.5.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Elektrik ve havagazı tüketim vergisi" başlıklı 34, 35 ve 39' uncu maddelerinde özetle;

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabidir. Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükelleftirler.

20.02.2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre; Elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar. Elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşlar tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerden anlaşılacağı üzere mükellef borcunun tespiti ve takibi açısından beyannameler son derece önemlidir. Elektrik Tüketim Vergisi mükellef borcu tespitinin ve takibinin tam olarak yapılabilmesi beyannamelerin düzenli alınmasına ve doğruluğunun kontrolüne bağlıdır.

2017 yılında, 55 mükelleften bazıları her ay için düzenli beyanname vermemiştir. Beyanname verilmeyen aylar, mükellefe göre 1 ile 12 ay arasında değişmektedir. 2017 yılında verilmeyen beyanname sayısı 35 adettir. Beyannameler, mükellef borcunun tespitinde ve takibinde temel dayanaktır. Belediyenin Elektrik Tüketim Vergisinden doğan gelirlerini doğru ve tam olarak tespit edebilmesi zamanında/düzenli beyanname alınmasına bağlıdır.

Belediyenin Elektrik Tüketim Vergisinden doğan gelirlerini yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Elektrik tüketim vergisi mükelleflerinin tahakkuk ve ödemeleri ile ilgili yazışmalar yapılmış olup, beyan ile ödeme arasındaki farkların oluşmaması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Belediyenin zamanında ve düzenli beyanname alması Elektrik Tüketim Vergisinden doğan gelirlerini doğru ve tam olarak tespit edebilmesi açısından son derece önemlidir.

BULGU 9: Geçiş Hakkı Kullanan İşletmecilerden Geçiş Hakkı Ücretinin Alınmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; belediyenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda bulunan taşınmazları kullanarak elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmecilerden/firmalardan alınması gereken geçiş hakkı ücretlerinin tahsil edilmediği görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelikte, geçiş hakkı tanımlanmıştır. Bu düzenlemeye göre Geçiş Hakkı, işletmecilere elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan haklardır.

Anılan yönetmelik, sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş haklarını, bu haklara ilişkin ücret tarifelerini, bu Yönetmelikte belirtilen işlemlerin denetlenmesini ve geçiş hakkını kullanacak işletmeciler ile geçiş hakkı sağlayıcılarının yükümlülüklerini kapsamaktadır.

İşletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı, Yönetmeliğin 5' inci maddesinde belirtilen ilkeler doğrultusunda geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler.

Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.

Geçiş hakkı sağlayıcısı bir kamu kurum veya kuruluşu ise kendisine yapılan geçiş hakkı talebini içeren başvuruları öncelikli olarak ve gecikmeye mahal vermeden ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirmekle ve altmış gün içinde sonuçlandırmakla, şeffaf davranmakla ve işletmeciler arasında ayırım gözetmemekle yükümlüdür.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar kapsamında, Mersin Erdemli Belediyesinin söz konusu geçiş hakkı ücretlerini, yönetmelikte öngörülen azami haddi aşmayacak şekilde gelir tarifesi kapsamında belirlemesi ve bu gelir kaleminin Belediye tarafından takip ve tahsil edilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Geçiş hakkı ücretlerinin tahsili için Mersin Büyükşehir Belediyesi ve Mersin Türk Telekom İl Müdürlüğü ile yazışmaların yapıldığı ve gerekli çalışmalara başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı belirtilmiştir. Mersin Erdemli Belediyesinin söz konusu geçiş hakkı ücretlerini, yukarıda anılan yönetmelik hükümlerine göre takip ve tahsil etmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Kamu İhale Kanunu'nda Belirlenen Parasal Limitler Dâhilinde Yapılacak Harcamaların Yıllık Toplamının, Bütçeye Bu Amaçla Konulan Yasal Limitleri Aşması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulü ile yapılan alımlarda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerinde belirlenen limitlerin aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'inci maddesinin (1) bendine göre, 4734 sayılı Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.

Kamu İhale Genel Tebliği "4734 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar" başlıklı 21'inci maddesinde özetle;

4734 sayılı Kanuna göre açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü, temel ihale usulleridir. Ancak temel ihale usullerinden biri ile alım yapılamadığı hallerde diğer usul ve yöntemlerle alım yapılması öngörülmüştür. Kanunun 21 ve 22'nci maddelerinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapacakları harcamaların yıllık toplamının idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu aşamayacağı öngörülmüştür. Bu düzenleme ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların, 4734 sayılı Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır.

Anılan yasal düzenlemeler çerçevesinde, kurumların pazarlık usulü (4734-21/f) ve temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç olmak üzere doğrudan temin usulü (22/d) ile yapacakları alımların, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu aşmaması gerekmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği' ne göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşılp aşılmamasıdır.

Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin %10 oranını aşıp aşmadıklarını takip edeceklerdir. Kurum ve kuruluşlar ilgili veya bağlı birimlerine mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ödeneklerinin aktarılması ile ilgili işlemleri yaparken veya bunların harcamalarını belirlerken bu durumu göz önünde bulunduracaklardır.

Aşağıdaki tabloda, Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılında mal alımları ile yapım işleri için belirlenen ödenek tutarları, harcamalar ve ödeneklerin %10'unu aşan kısmı gösterilmiştir. Tabloda, Kanununun 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken, mal alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal ve yapım işi alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin %10 olan tutarını, 7.374.154,57 TL aşmıştır.

Tablo 6: 2017 yılı 4734 Sayılı Kanununun 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Belediye Harcamalarının %10 Sınırını Aşan Kısmı						
Dönemi: 1 Ocak- 31 Aralık 2017						
Harcama Türü	Genel Toplam (TL)	%10 Sınırı (TL) (A)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21-f ve 22-d Harcama Toplamı (TL) (B)	%10 Limitini Aşan Tutar (TL) (A-B)
Mal Alımları	37.387.423,49	3.738.742,35	8.884.991,54	0,00	8.884.991,54	-5.146.249,19
Yapım İşleri	55.005.563,07	5.500.556,30	7.728.461,69	0,00	7.728.461,69	-2.227.905,38
TOPLAM	92.392.986,56	9.239.298,65	6.613.453,23	0,00	16.613.453,23	-7.374.154,57

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır. Doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali yönetim sistemine giren, iç kontrol anlayışı kapsamında mevzuata uygunluğun göz önünde tutularak, doğrudan temin yönteminin uygulamasında idarelerin nakit planlaması odaklı bir yaklaşımla, mevzuata aykırı olmamak üzere faaliyetlerini planlamaları ve uygulamaları gerekmektedir. Bununla birlikte doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlara ilişkin işlemlerin mevzuata açıkça aykırılığı söz konusu olmasa bile, 4734 sayılı Kanunun temel ilkeleri ve risk unsurları da göz önünde tutularak, faaliyetlerin kamu yararına uygun olarak yürütülmesi için, Belediye tarafından planlama, kontrol ve sorumluluk mekanizmalarının geliştirilmesinin uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Kamu İhale Kanunu'nda belirlenen parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, bütçeye bu amaçla konulan yasal limitleri aşmaması için gerekli çalışmalara başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı belirtilmiştir. Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması ve doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Otopark Hesaplarında Toplanan Tutarların Bir Kısımının Otopark Yönetmeliğinde Belirtilen Amaç Doğrultusunda Kullanılmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; Otopark Yönetmeliği gereğince otopark hesaplarında toplanan tutarların bir kısmının yönetmelikte anılan amaç doğrultusunda kullanılmadığı görülmüştür.

01.07.1993 tarih ve 21624 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark Hesabından Yapılacak Harcamalar" başlıklı 11'inci maddesine göre; otopark hesabında toplanan tutarın, otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılması, bu tutarın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması ve yine bu tutarın yazılı talimat üzerine ilgili bankaca hak sahibine ödenmesi gerekmektedir.

Anılan madde de otopark bedellerinin belediye sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak otoparklar için kullanılması gerektiği belirtilerek, bu hesapta toplanan tutarın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak

Mersin Erdemli Belediyesince 2017 yılında tahsil edilen otopark bedellerinin TR870001500158007293629845 ve TR180001500158007265602840 no'lu vadesiz TL hesaplarında izlendiği, belli aralıklarla bu hesaplardan yine belediyenin TR390001500158007261009415 no.lu vadesiz TL hesabı olan Vergi, Resim Harç Hesabına Virman Yapıldığı görülmüştür.

Bu uygulamanın hesap işletim ücretinin oluşmasını engellemeye yönelik olduğu belirtilmiş ve yapılan incelemede Vergi, Resim Harç Hesabından yönetmelik gereği Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin TR160001000490351137305074 no.lu hesabına, aktarmaların yapıldığı görülmüştür. Ancak yukarıda bahsi geçen üç hesap özeti incelendiğinde 719.149,04 TL'nin Mersin Erdemli Belediyesi uhdesinde kaldığı anlaşılmıştır.

Bahsi geçen hususun “*Otopark hesabında toplanan meblağ otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz.*” hükmüne istinaden belediyenin otopark hesaplarından Vergi, Resim Harç Hesabına virman yapılması, Büyükşehir Belediyesine tam aktarma yapılmaması, yönetmelikte anılan amaç doğrultusunda hareket edilmediğine karene oluşturmaktadır. Hesap hareketlerine ilişkin özet bilgi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Hesap Hareketlerine İlişkin Özet Bilgi			
Mersin Erdemli Belediyesi Hesapları		Mersin Büyükşehir Belediyesi Hesabı (TR160001000490351137305074)	Aktarılmayan Tutar (TL)
Otopark Hesaplarında Toplanan Tutar (TL) (TR870001500158007293629845 TR180001500158007265602840)	Vergi, Resim Harç Hesabına Yapılan Virman (TL) (TR390001500158007261009415)	Aktarılan Tutar (TL)	
2.563.710,61		1.844.561,57	719.149,04

Yukarıdaki mevzuat hükmünden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere otopark hesaplarında toplanan tutarların bir kısmının Otopark Yönetmeliğinde anılan amaç doğrultusunda kullanılmadığı görülmüştür.

Otopark gelirlerinin yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde kullanılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizin yasal giderlerinden; Personel, Vergi, Sigorta vb. ödemeleri için duyulan nakit ihtiyacı zaman zaman otopark hesabından karşılanmıştır. 2018 yılı içerisinde otopark hesabından kullanılan tutarlar temin edilerek ilgili hesaplara aktarılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve bu kapsamda gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Otopark Yönetmeliği’ne göre; otopark hesabında toplanan tutarın, otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılması, bu tutarın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması ve yine bu tutarın yazılı talimat üzerine ilgili bankaca hak sahibine ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Otopark Bedellerinin Vadeli Banka Hesabında Takip Edilmemesi

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 37’nci ve 44’üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği gereğince tahsil edilen otopark bedelleri için kamu bankalarından herhangi birinde açılmış vadeli hesabın olmadığı görülmüştür.

01.07.1993 tarih ve 21624 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Otopark Yönetmeliği’nin “Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili” başlıklı 10’uncu maddesinde aynen;

“... ”

Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

... ”

Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılmakta ve bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanmaktadır. Ancak Mersin Erdemli Belediyesince 2017 yılında tahsil edilen otopark bedellerinin vadesiz TL hesaplarında izlendiği görülmüş, otopark hesaplarına ilişkin detaylı bilgi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 8: Otopark Yönetmeliği Gereğince Açılan Otopark Hesapları Hakkında Bilgi			
Hesap Adı	Hesap No	Hesabın Türü	Tahsil Edilen Bedel (TL)
OTOPARK HARCİ %75	TR870001500158007293629845	Vadesiz/TL	1.617.040,94
OTOPARK HARCİ %25	TR180001500158007265602840	Vadesiz/TL	946.669,67
Toplam			2.563.710,61

Otopark bedeli takibinin yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce tahsili yapılan otopark bedelleri 21/05/2018 tarihinde açılan Vadeli Otopark Hesabına aktarılmıştır. Tahsil edilecek tüm otopark bedelleri ilgili vadeli hesaba aktarılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı belirtilmiştir. Otopark Yönetmeliği’ne göre otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılmakta ve bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanmaktadır.

BULGU 13: Su ve Kanalizasyon İdaresi Tarafından Aktarılan Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Tahakkuk Tespitinin ve Takibinin Yapılmaması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından konutlara ilişkin tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisinden aktarılması gereken payların, tahakkuk tespitinin ve takibinin sağlıklı yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Çevre temizlik vergisi” başlıklı Mükerrer Madde 44’üncü maddesinin dokuzuncu paragrafında göre; su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dâhilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder.

Aynı Kanun’un onuncu paragrafında ise; tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği belirtilmiştir.

Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyükşehir belediye sınırları içinde Çevre Temizlik Vergisi, 20/11/1981 tarih ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su kanalizasyon idarelerince tahsil edilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden açıklamalardan anlaşılacağı üzere su ve kanalizasyon idareleri, büyükşehir dâhilindeki her ilçe belediyesinin sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zammının yüzde seksenini tahsilâtı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde ödeyeceklerdir.

Büyükşehirlerdeki su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi ve bunlara ilişkin gecikme zamlarının yukarıda belirtilen süreler dâhilinde ilçe belediyelerine aktarılmaması durumunda, söz konusu tutarlar ilgili belediyeler tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı uygulanarak tahsil edilmesi gerekmektedir.

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı hesabının incelenmesinde, su ve kanalizasyon idaresi tarafından konutlara ilişkin olarak tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisinden aktarılan pay toplamı 662.009,45 TL'dir. Paylar aylık olarak aktarılmaktadır. Ancak ekim ve kasım aylarına ilişkin herhangi bir aktarımın yapılmadığı görülmüştür. Su ve kanalizasyon idaresinin konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının tahakkuk tutarları da belediye tarafından bilinmemektedir. Şöyle ki, yüzde seksen pay oranının uygulanacağı tutarlar; bildirim ve ödemenin taban değerini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu taban değerinin (Su ve kanalizasyon idaresinin konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının tahakkuk tutarları) belirsizliği, aktarılan payların gerçek değerini şüpheli hale getirecektir. Su ve kanalizasyon idaresi tarafından konutlara ilişkin tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisinden Mersin Erdemli Belediyesine aktarılan payların detaylı icmali aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 9: Su ve Kanalizasyon İdaresi Tarafından Konutlara İlişkin Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Mersin Erdemli İlçe Belediyesine Aktarılan Payların Durumunu Gösterir İcmal

Yevmiye Tarih	Yevmiye No	ÇTV Payının İlgili Olduğu Ay	Tahakkuk Eden		Aktarılan Pay (%80)		Kalan Pay(%80'den)	
			ÇTV	Gecikme Zammı	ÇTV (TL)	Gecikme Zammı	ÇTV	Gecikme Zammı
25.01.2017	677	2016 Aralık	-	-	50.344,04	-	-	-
22.02.2017	1617	2017 Ocak	-	-	36.444,56	-	-	-
07.04.2017	3118	2017 Şubat	-	-	90.793,20	-	-	-
23.05.2017	4769	2017 Mart	-	-	58.276,83	-	-	-
30.06.2017	6464/1	2017 Nisan	-	-	64.332,05	-	-	-
28.07.2017	7532/2	2017 Mayıs	-	-	72.442,42	-	-	-
13.10.2017	10006	2017 Haziran	-	-	147.220,32	-	-	-
		2017 Temmuz	-	-		-	-	
28.12.2017	12833	2017 Ağustos	-	-	142.156,03	-	-	-
		2017 Eylül	-	-		-	-	
-	-	2017 Ekim	-	-	-	-	-	-
-	-	2017 Kasım	-	-	-	-	-	-
Toplam			-	-	662.009,45	-	-	-

Su ve kanalizasyon idaresi tarafından konutlara ilişkin olarak tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisinden aktarılan payların, süresi içinde yatırılması, payın konusunu oluşturan taban değer ve bildirimlerin tam olarak yapılması; Mersin Erdemli Belediyesinin de bahsi geçen paylara ilişkin tahakkuk ve tahsil süreçlerini yasal yetkileri çerçevesinde takip etmesi kamu yararına olacak ve muhtemel hukuki ihtilafları önleyecektir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Çevre Temizlik Vergisi paylarının tahakkuk ve tahsilat tutarlarının bildirilmesi ve ödemelerin düzenli yapılması için Su ve Kanalizasyon İdaresine 10/05/2018 tarih ve E.5538 sayılı yazı ile bildirimde bulunduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı belirtilmiştir. Su ve kanalizasyon idaresi tarafından aktarılacak olan Çevre Temizlik Vergisi paylarının Mersin Erdemli Belediyesi hesabına aktarılması ve bahsi geçen paylara ilişkin olarak ta Mersin Erdemli Belediyesi tarafından tahakkuk ve tahsil süreçlerinin sağlıklı takip edilmesi, kamu yararına olacaktır.

BULGU 14: Tahakkuku ve Tahsili Yapılmayan Eğlence Vergilerinin Bulunması

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Eğlence Vergisinin tahakkukuna ve tahsilatına yönelik bazı mükelleflere işlem yapılmadığı görülmüştür.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Belediye Gelirleri Kanunu'nun Eğlence Vergisini düzenleyen maddelerinde özetle;

Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir. Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerdir.

Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve Katma Bütçeli idarelerle İl Özel İdareleri ve köyler tarafından yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi takip eden 20 gün içinde ilgili belediyeye ödenir. Müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir. Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır.

Denilmektedir.

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı itibariyle Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü verilerinden (İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarında) yapılan incelemede; faaliyet konusu itibariyle Eğlence Vergisine tabi olan bazı işyerlerinden/mükelleflerden herhangi bir vergi tahakkukunun yapılmadığı görülmüştür. Bahsi geçen mükellef bilgileri icmalı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında, Eğlence Vergisi tahakkukunun, takibinin ve tahsilinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması uygun olacaktır.

Tablo 10: Konu İtibari İle Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Ancak Eğlence Vergisi Tahakkuku Ve Tahsili Yapılmayan İşyerleri/Mükellef İcmali					
Sıra No	Faaliyet Konusu	Sayısal Değer	Ruhsat Dönemi	Tahakkuk (TL)	Tahsilat (TL)
1	İçkili Bar	9	2000-2017	-	-
2	Disko	1		-	-
3	Otel	4		-	-
4	Playstation	2		-	-

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Tahakkuku ve tahsili bulunmayan eğlence yerlerine yönelik gerekli çalışmalara başlanıldığı bazı iş yerlerine ise Eğlence Vergisi Tahakkuku uygulandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı belirtilmiştir. Belediye tarafından Eğlence Vergisi tahakkukunun, takibinin ve tahsilinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması uygun olacaktır.

BULGU 15: Yazılım Alımlarında, Bilgi Güvenliğini Güvence Altına Alacak ve İzleyen Yıllarda Güncellemenin Daha Ekonomik Teminini Sağlayacak Düzenlemelere Yer Verilmemesi

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; doğrudan temin usulü yazılım alındığı; alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini güvence altına alacak ve izleyen yıllarda güncellemenin daha ekonomik teminini sağlayacak düzenlemelere yer verilmediği görülmüştür.

Yazılım alımları ile Belediye birçok kamu kurumu gibi işlemlerinin önemli kısmını elektronik ortama taşımıştır. Belediyenin elektronik ortamda yürütülmektedir.

Belediye taşınmaz kayıtları, muhasebe kayıtlarını, gelir takibi ve elektronik belge takip sistemi vb. işlemleri aşağıda tabloda gösterilen programlarda izlemektedir. Yazılım alım ve güncellenmeleri için firma ile yapılan sözleşmelerde tamamen yüklenicinin haklarını korumaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Örneğin Belediye B...T firmasından alınan Karbel Otomasyon Programının sözleşmesinde:

- Madde 5.16; “B...T Bilişim kullanıcı hatası, sistem arızası, virüs etkisi vb. nedenlerle girilen bilgilerin hasar görmesinden veya yok olmasından sorumlu tutulamaz” denilerek, olası veri kayıplarının sorumluluğu belediyeye yüklenirken, yüklenici firmanın sorumluluklarına hiç yer verilmemiştir.
- Madde 5.17; “B...T Bilişim programın yanlış ya da yasalara aykırı olarak kullanılmasından doğacak maddi ve yasal sonuçlardan sorumlu tutulamaz.”

Benzer hükümlerin İmar Şehircilik Müdürlüğü bünyesinde kullanacak olan TAKBİS

programı için G...Ş Firması ile yapılan sözleşmede de yer almaktadır:

- Madde 10.9; “Yasaya aykırı kullanım şekline G...Ş sorumlu tutulamaz.”

Günümüzde bilginin büyük bir çoğunluğu bilgi teknolojileri tarafından işlenir duruma gelmiştir. Bu durum, birçok dezavantajı beraberinde getirmektedir. Bilgi teknolojileri üzerinde bilinçli veya bilinçsiz yapılan hataların çok ciddi sonuçlar doğurması olasıdır. Bilgi teknolojilerindeki açıklıklar ve dikkatsiz yapılandırmalar bilgiye yetkisiz erişime yol açabilir. Bu durumda bilginin yetkisiz imhası, değiştirilmesi ve görülmesi söz konusu olabilir. Ayrıca, kamu kurumlarındaki bilgilerin yazılım sağlayıcı firmalar tarafından yetkisiz kullanımı da mümkündür. Bu nedenle, bilgi teknolojilerine yönelik yazılım, hizmet vb. her türlü alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini sağlayıcı hükümlere yer verilmesi büyük önem arz etmektedir.

Yazılımlar sürekli güncelleme yapılmasını gerektirmektedir. Açık kaynak kodlu olmadığı sürece, ilgili firmaya bağımlılık söz konusudur. Bu durumda, yazılım güncellemelerinin ekonomik temini, ancak başlangıç sözleşmesine bu konuda konulacak şartlarla mümkün olabilecektir. Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılında yaptığı yazılım ve güncelleme hizmetleri alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini teminat altına alacak bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yukarıda açıklanan sakıncaları ortadan kaldırmak için yazılım alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini güvence altına alacak ve izleyen yıllarda güncellenenin daha ekonomik teminini sağlayacak düzenlemelere yer verilmesi uygun olacaktır.

Tablo 11: Mersin Erdemli Belediyesi 2017 Yılı Bilgisayar Otomasyon Programları Alım / Bakım İşleri				
Ödeme Emri				
Tarih/No.su	Tutarı (TL)	İşin adı	Yüklenici Firma	İhale Yöntemi
12.01.2017/212	11.800,00	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü Bünyesinde Kullanılmak üzere TAKBİS programı alım işi	G... Yazılım Harita San.Tic.	22/ d
10.02.2017/1170	33.000,00	Mali Hizmetler Müdürlüğünce kullanılmakta olan KARBEL Otomasyon (Belediye Programları Otomasyon) Hizmetleri 2016 - 2017 Lisans bakım ve destek sözleşmesi	B...Bilişim Sistemleri San.Tic.Ltd.Şti.	22 /b
28.07.2017/7495	25.000,00	Mali Hizmetler Müdürlüğünce kullanılacak olan Taşınmaz Mal Modülü satın alınma işi.	B...Bilişim Sistemleri San.Tic.Ltd.Şti	22/ d

05.12.2017/11836	36.300,00-	Mali Hizmetler Müdürlüğünce kullanılmakta olan KARBEL Otomasyon (Belediye Programları Otomasyon) Hizmetleri 2017 - 2018 Lisans bakım ve destek sözleşmesi	B...Bilişim Sistemleri San.Tic.Ltd.Şti	22/ b
2017/12869	8.142,00	Mali Hizmetler Müdürlüğünce kullanılmakta olan talep ve modülü programının güncelleme hizmet alım işi	K... Net Bilişim Sistemleri ve Danışmanlık Hizmetleri Tic.Ltd.Şti.	22/b

Kamu idaresi cevabında; “Yazılım alımını yapmış olduğumuz Firma ile yeni yapılacak sözleşmede bilgi güvenliğini güvence altına alacak ve izleyen yıllarda güncellenmenin daha ekonomik temini için sözleşmeye gerekli düzenleyici maddeler eklenecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Denetlenen kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar benimsenerek, önerilerimiz doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Günümüzde bilgi teknolojileri üzerinde bilinçli veya bilinçsiz yapılan hatalar bilgiye yetkisiz erişime yol açabilmektedir. Bu durumda bilginin yetkisiz imhası, değiştirilmesi ve üçüncü kişilerce görülmesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca, kamu kurumlarındaki bilgilerin yazılım sağlayıcı firmalar tarafından yetkisiz kullanımı da mümkündür. Bu nedenle, bilgi teknolojilerine yönelik yazılım, hizmet vb. her türlü alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini sağlayıcı hükümlere yer verilmesi büyük önem arz etmektedir.

BULGU 16: Yevmiye Sisteminin Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine Uygun Olmaması

Mersin Erdemli Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, yevmiye defterinde boş yevmiye numaralarının olduğu ve Mersin Erdemli Belediyesi'nce kullanılan otomasyon programında muhasebe evrakları, yevmiye numarasına ek olarak yevmiye alt numarası da verilmek suretiyle teselsül ettirildiği tespit edilmiştir.

23/12/2014 tarih ve 29214 numaralı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 18'inci maddesinde kamu idarelerinin muhasebe birimlerinin, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1" den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedeceği, muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltileceği, muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verileceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Temel muhasebe kavramları ve*

ilkeleri ile genel yönetim muhasebe standartları, kuralları ve uygulanması” başlıklı 42’nci maddesinde;

“(1) Kurumların muhasebesi, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği;” İfade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin, “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43’üncü maddesinde;

“(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)“den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır. ”

(5) Mali yılın başında bir önceki hesap döneminden devreden hesaplar için açılış bilançosu düzenlenir. Açılış bilançosuna dayanılarak, açılış yevmiyesinin kayıtlarını sağlamak üzere bilançodaki tutarlar düzenlenecek (1) yevmiye numaralı “muhasebe işlem fişiyle” ilgili hesaplara borç ve alacak kaydedilir.”

Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, Ödeme Emri Belgesine veya Muhasebe İşlem Fişine bağlanan her bir işlem için tek bir yevmiye numarası verilmeli ve yevmiye defterinde atlanan yevmiye numaralarının olmaması gerekmektedir. Ancak; Mersin Erdemli Belediyesi’nce kullanılan otomasyon programı, muhasebe belgelerine yevmiye numarasına ek olarak yevmiye alt numarası da verilebilmesine imkân tanımaktadır. Örneğin; 08.09.2017 tarih ve 8809 no’lu yevmiye kaydı 8809 ve 8809/1 şeklinde bir alt kod ile iki farklı konuda işlem için kullanılmıştır. Bu durum ikinci yevmiyenin 8810 no’lu yevmiye şeklinde

teselsül etmesini engellemekte ve mevzuat hükümlerine aykırı olarak geçmişe yönelik muhasebe kaydı yapılabilmesine imkân vermektedir. Atlanan yevmiye numaraları ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine göre yevmiye kayıtlarının yapılması uygun olacaktır.

799	6498	8570	9596	10733
4709	6677	8915	9823	10812
5878	6758	9578	10130	

Kamu idaresi cevabında; “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin hükümleri gereği taksimli yevmiye kaydı yapılmayacak olup, ayrıca yevmiye kayıtlarında boş yevmiye bırakılmaması için gereği yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuzda tespit ettiğimiz hususlar kabul edilmiş ve gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir.

BULGU 17: Ambalaj Atıklarının Toplama Yönteminin İhale Edilmemesi

Mersin Erdemli Belediyesinin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; Ambalaj atıklarının ilgili mevzuat uyarınca toplanması için verilen imtiyaz hakkının ihale yapılmadan, rekabet sağlanmadan ve herhangi bir bedel alınmadan çevre lisansına sahip bir şirkete protokol yapılarak verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmanın belediyenin yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci, 11'inci ve 12'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik'in “Genel ilkeler” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama

sistemine bedelsiz vermekle yükümlü olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinde belediyelerin ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak veya kurdurmak, işletmek veya işlettirmek konularında görevli ve yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi" başlıklı 24'üncü maddesinde 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi kapsamında, belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından sorumlu olduğu, bu işi kendisinin yapacağı veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği hüküm altına alınmıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması hususunda gerek 5393 sayılı Kanun gerekse yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre belediyeler hem yetkilidir hem de imtiyaz hakkı sahibidir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'a tabi olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ise "hakların kiralanması" "Kira" tanımı içinde değerlendirilmiştir. Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir.

Yapılan incelemede, Mersin Erdemli Belediye sınırları içerisindeki ambalaj atığı toplama hakkının belediye tarafından herhangi bir ihale yapılmadan, rekabet ve eşit muamele ilkeleri sağlanmadan bir şirketle protokol imzalanması suretiyle bedelsiz verildiği görülmüştür. Belediye ile ilgili şirket arasında 08.05.2015 tarihinde yapılan 5 yıl süreli protokol ile söz konusu şirkete ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkı verilmiş, karşılığında herhangi bir bedel de alınmamıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkının belediye tarafından belli sürelerle başka bir şirkete devredilebilmesi için, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri kapsamında ihale yapılması, gerekli şartları taşıyan ve en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya söz konusu hakkın verilmesi gerekmektedir. Aksi bir uygulama kamu menfaati açısından uygun olmayacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “Ambalaj atıklarının toplanması için yapılan protokol 08/05/2020 tarihinde sona erecektir. Bu tarihten sonra Ambalaj atıklarının toplanması için ihale yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabı ile bulgumuza iştirak edilmiş ve önerilerimiz doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiş ise de ambalaj atıklarını toplama yönteminin ihale edilmemesi açısından cevap bulgumuzu karşılayamamaktadır.

Ambalaj atıklarının toplanması hususunda gerek 5393 sayılı Kanun gerekse yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre belediyeler hem yetkilidir hem de imtiyaz hakkı sahibidir. Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkının belediye tarafından belli sürelerle başka bir şirkete devredilebilmesi için, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri kapsamında ihale yapılması, gerekli şartları taşıyan ve en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya söz konusu hakkın verilmesi gerekmektedir.

Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun’a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir. Aksi bir uygulama kamu menfaati açısından uygun değildir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****BİLANÇO****31/12/2017**

Hesap Kodu	Hesap Adı	Cari Yıl TL	Hesap Kodu	Hesap Adı	Cari Yıl TL
1	Dönen Varlıklar	11.998.370.224,11	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	36.655.351,90
10	Hazır Değerler	3.855.888,70	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	8.134.823,62
102	Banka Hesabı	2.713.385,22	300	Banka Kredileri Hesabı	8.134.823,62
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	1.142.503,48	32	Faaliyet Borçları	11.530.916,97
12	Faaliyet Alacakları	11.958.705.989,76	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	11.530.916,97
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	0	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	7.689.688,99
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	11.944.122.566,28	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	2.731.087,69
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	489.687,14	333	Emanetler Hesabı	4.958.601,30
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	384.234,17	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	5.685.866,77
127	Diğer Faaliyet bAlacakları Hesabı	13.709.502,17			
14	Diğer Alacaklar	2.702.126,51	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	421.675,01
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	2.702.126,51	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	351.534,03
15	Stoklar	9.835.578,44	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	303.539,49
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	3.734.784,52	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	1.830.082,48
153	Ticari Mallar Hesabı	6.100.793,92			
16	Ön Ödemeler	311.537,70	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	2.779.035,76
			37	Borç ve Gider Karşılıkları	29.806,18
			372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	29.806,18
			38	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	3.584.249,37
			381	Gider Tahakkukları Hesabı	3.584.249,37
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	294.493,47	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	-
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabı	17.044,23	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	-
19	Diğer Dönen Varlıklar	22.959.103,00	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	45.408.411,78
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	22.959.103,00	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	32.881.888,31

T.C. Sayıştay Başkanlığı

191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	-	400	Banka Kredileri Hesabı	32.881.888,31
			47	Borç ve Gider Karşılıkları	2.410.027,78
			472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	2.410.027,78
			48	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	10.116.495,69
			481	Gider Tahakkukları Hesabı	10.116.495,69
2	Duran Varlıklar	239.517.469,65	5	Öz Kaynaklar	12.155.823.930,08
22	Faaliyet Alacakları	8.613,61	50	Net Değer	11.690.094.964,65
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	2.696,22			
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	5.917,39	500	Net Değer Hesabı	11.690.094.964,65
24	Mali Duran Varlıklar	30.952.210,76	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	439.642.952,97
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	30.297.523,76	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	439.642.952,97
			58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı	5.072.762,67
			580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı	5.072.762,67
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	654.687,00	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	31.158.775,13
25	Maddi Duran Varlıklar	209.778.476,48	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	31.158.775,13
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	95.858.811,86			
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	18.936.503,86			
252	Binalar Hesabı	5.384.566,29			
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	4.588.674,74			
254	Taşıtlar Hesabı	10.640.835,52			
255	Demirbaşlar Hesabı	4.895.318,68			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	20.019.399,21			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	88.260.214,13			
259	Yatırım Avansları Hesabı	232.950,61			
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	221.831,20			
260	Haklar Hesabı	306.129,36			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	527.960,56			
29	Diğer Duran Varlıklar				
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	41.500,00			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	41.500,00			
Aktif Toplam		12.232.887.693,76	Pasif Toplam		12.237.887.693,76

9	Nazım Hesaplar				
91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	4.909.671,00			
910	Teminat Mektupları Hesabı	4.909.671,00	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	4.909.671,00
912	Kişilere Ait Menkul Kıymetler	680,00	913	Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı	680,00
92	Taahhüt Hesapları				
920	Gider Taahhütleri Hesabı	2.088.240,66	921	Gider Taahhütleri Hesabı Karşılığı	2.088.240,66
990	Kiraya Verilen Duran Varlıklar	9.474.000,00	999	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı	9.474.000,00

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

31/12/2017

Hesap Kodu	Giderin Türü	Cari Yıl	Hesap Kodu	Giderin Türü	Cari Yıl
630 01	Personel Giderleri	14.993.998,55	600 01	Vergi Gelirleri	50.537.420,86
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.662.612,92		02	-
630 03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	37.886.069,07	600 03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	20.172.677,94
630 04	Faiz Giderleri	9.825.846,08	600 04	Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	472.121,70
630 05	Cari Transferler	1.025.711,85	600 05	Diğer Gelirler	44.764.873,57
	06	132.535,90	600 06	Sermaye Gelirleri	-
630 07	Sermaye Transferleri	-			
630 11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	-			
630 12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	-			
630 13	Amortisman Giderleri	3.964.041,92			
630 14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	11.013.450,02			
630 20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	3.284.052,63			
GİDERLER TOPLAMI (B)		84.788.318,94	GELİRLER TOPLAMI (A)		115.947.094,07
FAALİYET SONUCU (A-B)			31.158.775,13		